

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Dítě s poruchou autistického spektra v mateřské škole z pohledu učitele

Autorka práce: Veronika Baštová

Hodnocená práce se zabývá aktuálním tématem dítěte s postižením v mateřské škole. V tomto případě konkrétně dětmi s poruchou autistického spektra se zaměřením na to, jak je vidí učitelé, kteří mají zkušenosti s těmito dětmi. Práce tedy má jasný přesah a její výsledky mohou být velmi přínosné pro praxi učitelů v mateřských školách, jichž se bude zpracovávaná problematika týkat stále více. Jedná se o práci empirickou, založenou na kvalitativní metodologii pomocí níž autorka analyzuje individuální rozhovory s učitelkami mateřských škol. Text splňuje formální nároky na daný stupeň kvalifikační práce, má přiměřený rozsah a neshledala jsem větší jazykové či stylistické problémy.

V první části práce studentka předkládá analýzu teoretických pramenů, z kterých vycházela. Představuje čtenáři problematiku poruch autistického spektra, což považuji za nezbytné vzhledem ke komplexnosti této poruchy, ale také celé řadě nepřesných skutečností, které mohou způsobovat obavy učitelů z přijetí dítěte do třídy. Dále pak charakterizuje předškolní věk, a to jak vývoj dětí běžné populace, tak specifika dětí s poruchou autistického spektra. Zařazuje také kapitulu „Učitel a dítě v mateřské škole“, kde uvádí hlavní úkoly učitele, nároky je jeho schopnosti a dovednosti, což může začínajícím učitelům pomoci uvědomit si důležitost své role ve vývoji dítěte předškolního věku. Autorka snažila pojmout problematiku předškolního vzdělávání dítěte s poruchou autistického spektra komplexně, popsala proces zařazování dětí do škol i specifické intervence. Je nutno však podotknout, že se v průběhu zpracovávání práce změnila legislativa (což je správně reflektováno) a bylo by zajímavé zhodnotit některé části (jako například proces přijímání nebo požadavky na učitele pracujícího s dětmi s poruchou autistického spektra) z pohledu nových zkušeností, které legislativní změny přinesly. Z tohoto důvodu bych ocenila, kdyby byly zařazeny i zahraniční zkušenosti ze vzdělávacích systémů, kde inkluzivní školství funguje již řadu let.

Jak již bylo uvedeno výše, empirická část je založená na rozhovorech s učiteli mateřských škol, kteří se v průběhu své praxe setkali s dítětem/děťmi s poruchou autistického spektra. Na začátku výzkumného šetření si studentka klade výzkumné otázky cílící na připravenost učitelů na práci s dětmi s danou poruchou, specifika práce, která porucha přináší. Zajímá se také o průběh adaptace dítěte v mateřské škole a spolupráci učitele s odborníky a rodinou. To dává práci následný deskriptivní charakter, kdy na základě výstupů z 5 rozhovorů popisuje pohled učitelů na problematiku vzdělávání dětí s poruchou autistického spektra. Kladně hodnotím výběr vzorku učitelů, který je různorodý, obsahuje učitele ze speciálních i běžných mateřských škol, tudíž analyzované výsledky mohou oslovit širokou škálu učitelů hledajících informace a zkušenosti pro svou práci. Výsledky jsou předkládány přehledně podle jednotlivých otázek, které byly učitelům kladeny, a jsou doplněny o autentické výpovědi učitelů. Následná interpretace shrnuje výstupy a vztahuje je k výzkumným otázkám stanoveným v úvodu výzkumu.

V diskuzi autorka své závěry porovnává s teoretickými východisky, z nichž vycházela. Akcentuje zde důležitost informovanosti a připravenosti učitelů na práci s dítětem s poruchou autistického spektra, podporu odborníků i spolupráci školy s rodinou.

Práci hodnotím jako kvalitní. Studentka zde splnila požadavky kladené na bakalářskou práci v daném oboru, domnívám se, že je v mnoha ohledech dokonce překračuje. Je to zejména tím, že své nálezy nejen přehledně prezentuje, ale také je interpretuje ve vztahu k cílům práce, přičemž má stále na paměti možný přesah do praxe. Práce tak může skutečně naplnit roli textu využitelného pro začínající učitele mateřských škol. Jediné, co bych doporučila pro příští práce, je využití zahraničních publikací reflektujících zkušenosti se sledovanou problematikou.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem doporučuji práci k obhajobě.

PhDr. Hana Sotáková

